

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang” tillatt.

40. årg.

Bergen, Torsdag 3. juni 1954

Nr. 22

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 10.00, ellers kr. 16.00 pr. år.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang”s telefoner 16 932, 14 850. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt”.

Fiskerioversikt for uken som endte 29. mai 1954

I uken som endte 29. mai var det bra værforhold. Vårfisket i Finnmark holder seg omlag som uken før, men med ennå noe mindre deltakelse og fangst. Troms og Vesterålen har for tiden et heller beskjedent fiske. Det er bra tilgang på snurpesei både til levendeomsetning og annet på Nordmøre. Bankfiske synes å utvikle seg fordelaktig. En enkelt linebåt er kommet fra Island med god fangst. På Vestlandet og sørover er fisket omtrent som vanlig. Måløy og omegn hadde et betydelig pigghåkvantum. Makrellfiske er forholdsvis bra, men ujevnt fra dag til annen. Sildefisket i Nord-Norge er nå heller smått, dog med lovende fiske på Sør-Varanger i Finnmark. Distriktet Stad — Buholmsråsa har nå forholdsvis bra både med forfangstsild og småsild. Brislingfisket på Vestlandet har gjort en lovende begynnelse.

Vårfisket i Finnmark:

Det opplyses at linefangstene i bakken er på 70 til 100 kg gjennomsnittlig pr. 1000 angler og på banken 120 til 200 kg. Av torsk ble det i uken ilandbrakt 1880 tonn mot 1834 tonn uken før. I alt har vårfisket gitt 15 803 tonn torsk mot 32 591 tonn i fjor og 34 692 tonn i 1952. Det er i år hengt 9881 tonn, saltet 4543 tonn, iset etc. 1379 tonn, produsert 6667 hl damptran. I fisket deltar 1002 fartøyer med 3730 mann (i fjor 1187 — 5051). Fartøystallet inkluderer 55 trålere. I ukens løp gikk deltakelsen ned med 323 båter. Fisken veier 200—400 gjennomsnittlig 300 kg pr. 100 stk., leverholdighet er 750—2000—1200 med tranprosent 32. Tranprosenten gikk tilbake fra 43.

Utenom torsk er det i uken i Finnmark tatt 577,7 tonn hyse, 64,8 tonn sei, 52,8 tonn brosme, 12,3 tonn kveite, 6,7 tonn flyndre, 158,3 tonn steinbit, 248,7 tonn uer, 120,5 tonn blåkveite — tilsammen inklusive ukens torskefangst 3121,8 tonn mot 3616 tonn uken før.

Landets samlede torskefiske utviser nå i alt 76 805 tonn, hvorav hengt 31 319 tonn, saltet 31 604 tonn, iset etc. 13 882 tonn, produsert 43 097 hl damptran mot i fjor henholdsvis 101 066 — 47 395 — 41 976 — 11 695 — 49 715.

Troms:

Fiskekvantumet er i uken øket med 69 tonn torsk, 8 tonn hyse, 47 tonn brosme, 4 tonn lange, 59 tonn steinbit, 5 tonn kveite, 5 tonn blåkveite, 11 tonn sei, 40 tonn uer, 32 tonn reker — tils. i uken 280 tonn mot 164 tonn uken før.

Vesterålen:

Andenes melder om fortsatt ubetydelig drift. Noen juksabåter er ute etter torsk og sei når værforholdene er gode og får fangster på 50 til 600 kg. Bø, Vesterålen melder oppfisket 9500 kg sei vesentlig på juksa i siste uke. Med not ble det tatt en fangst på 2000 kg småsei.

Levendefisk:

Det er god tilgang på levende småsei. På strekningen Nordmøre—Bjørnsund i Levendefisklaget distrikt ble det i uken levert til Trondheim 15 tonn lev. småsei, Bergen 51,5 tonn, Oslo (24. mai) 12 tonn. Bergen mottok dessuten fra Sunnmøre 4 tonn lev. sei, fra Sogn og Fjordane 12 tonn og Hordaland 5,5 tonn. Fra Hordaland mottok Bergen dessuten 3,7 tonn lev. torsk, 0,5 tonn flyndre, 1,5 tonn lomre og 1,2 tonn steinbit.

Kyst- og bankfisket:

Møre og Romsdal: Det meldes om godt fiske på Tampen med opptil 20 tonn rund fisk og 3,5 tonn kveite. Dessuten er fisket på Egga bra. Kystfisket, især etter sei, er omfattende. Fylkets ukefangst ble på 883 tonn, hvorav neynes 59 tonn torsk, 540 tonn sei, 40 tonn lev. småsei, 128 tonn lange, 4 tonn blålange, 54 tonn brosme, 30 tonn hyse, 18 tonn kveite, 4 tonn skate og 2,8 tonn hå.

Sogn og Fjordane:

Måløy og omegn hadde stor tilgang på hå, og bra seifiske. Det ble i uken ilandbrakt 15 tonn torsk, 88 tonn sei, 9 tonn lange, 12 tonn brosme, 2 tonn hyse, 0,8 tonn kveite og 342 tonn pigghå.

Hordaland:

Ukefangsten ble 17 tonn, hvorav tidligere nevnte 12,4 tonn levende fisk og dertil noen mindre partier brosme, torsk etc.

Rogaland:

Det ble en bra fiskeuke med i alt 70 tonn fisk, mest lyr.

Skagerakkysten hadde i uken 40 tonn fisk og 30 tonn nordsjøsil (tatt i makrelldrivgarn). Oslofjorden hadde ukefangst på 4600 kg fisk.

Torskefisket ved Island:

En større motorkutter er kommet til Ålesund fra Islandsfeltene med god fangst på 40 tonn salttorsk. Det er stor deltakelse i dette fiske i år.

Håbrannfisket:

Det er ikke noe fangstnytt.

Skalldyr:

Av reker hadde Oslofjorden 3,4 tonn kokte og 1,8 tonn rå, Skagerakkysten 5 tonn og 17 tonn, Rogaland 8 tonn og 16 tonn. Av hummer hadde Møre og Romsdal 3700 kg, Måløy 1600 kg, Rogaland 2000 kg, Skagerakkysten 3000 kg.

Sildefisket:

Fra Harstad meldes det om heller tregt sildefiske i Nord-Norge. Finnmark synes å romme størst muligheter. Her ble det i begynnelsen av uken fisket 4500 hl på Porsangen og fredag og lørdag fisket 7500 hl i Sør-Varanger. Den lange transporten fra Sør-Varanger til nærmeste fabrikk virker hemmende, opplyses det. Silden løser seg opp. Troms hadde i uken 60 hl agnsild på Bergsvåg, Trondenes og Nordland 4370 hl småsild og blandingssild på Helgeland. Samlet ukefangst for Nord-Norge utgjorde 16 430 hl mot 19 480 hl uken før.

Distriktet Buholmsråsa—Stad hadde et forholdsvis betydningsfullt forfangstsildefiske i Ålesund-distriktet og dertil en del småsildefangst fordelt over hele området. Ukefangsten ble 20 263 hl forf.sild, hvorav iset for eksp. 2298, saltet 130, til sildolje 13 035, agn 4795, innenlandsbruk 5 hl. Av småsild ble det tatt 21 896 hl, hvorav 1420 hl til hermetikk og 20 476 hl til sildolje.

Sør for Stad ble det fisket av forfangstsil 1200 hl i Måløyområdet, 289 hl i Florø- og 803 hl i Bergens-områdene, Av småsild ble det tatt 6680 skjep per nord for Bergen og 1850 skj. sør for Bergen.

Brislingfisket:

Det har under gode værforhold foregått et tilfredsstillende brislingfiske på Vestlandet. Fisket begynte natt til lørdag 29. mai og ga en del fangster ved Barmsund og Gudvangen i Sogn og Fjordane. I Hordaland ble det fisket ganske betydelig med fangster på 100 til 400 skj. untakelsesvis større i Sunnhordland og Ytre Hardanger. Likedan forholdt det seg i Rogaland på strekningen Ombo—Finnøy. Her ble det tatt fangster på 100 skj. og oppover, et enkelt på 2500 skj.

Selfangsten:

Tromsø opplyser at det de to siste uker er innkommet følgende selfangere: Fra Vesterisen «Veiding» med 4008 dyr og 90 tonn spekk samt fra Østerisen «Askeladd» med 730 dyr og 20 tonn spekk, «Polarheimen» 3160 dyr og 20 tonn spekk, «Nordland I» 3390 dyr og 10 tonn spekk, «Altenfjord» 547 dyr og 15 tonn spekk, «Maiblomsten» 4500 dyr og 45 tonn spekk.

Makrellfisket:

Det opplyses at ukens makrellfiske var godt enkelte dager, men alt i alt ujevnt og ikke overvett. Tall foreligger foreløpig ikke.

Rapport nr. 17 om skrei- og loddetorskfisket pr. 29/5 1954.

Distrikt	Ukefangst tonn	Kg fisk pr.		Tranpro- sent	An- tall fiske- fark.	An- tall mann	Total- fangst tonn	Anvendelse			Damp- tran hl.	Lever til annen tran hl.	Rogn	
		100 stk. fisk sløyd	hl lever					Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk fross. tonn			Saltet hl.	Fersk m. m. hl.
Finnmarkvinterfiske	—	—	—	—	—	—	6828	1269	3090	2469	3191	—	959	850
Finnmarkvårfiske	1880 ¹⁵⁾	200-400	750 - 2000	32	¹⁾ 1002	3730	15803	¹⁶⁾ 9881	4543	1379	6667	—	305	19
Troms	—	—	—	—	—	—	5219	475	3306	1438	2344	—	1234	974
Lofotens opps.d.	—	—	—	—	—	—	42068	¹³⁾ 18443	¹²⁾ 18675	4950	27485	—	²⁾ 20888	³⁾ 6419
Lofoten forøvrig	—	—	—	—	—	—	4448	1081	1945	1422	2612	94	⁴⁾ 730	⁵⁾ 1854
Vesterålen	—	—	—	—	—	—	63	28	—	35	18 ¹¹⁾	—	9	17
Helgeland-Salten	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 396	142	10	244	162	—	49	134
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	285	—	—	285	—	⁸⁾ 47	—	⁹⁾ 160
Sør Trøndelag	—	—	—	—	—	—	1695	—	35	¹⁰⁾ 1660	618	—	85	⁷⁾ 699
Møre og Romsdal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tils.	1880	—	—	—	1002	3730	76805	31319	31604	13882	43097	141	24259	11126
Mot i 1954 til 29/5	1880	—	—	—	1002	3730	76805	31319	31604	13882	43097	141	24259	11126
1953 - 30/5	4741	—	—	—	1187	5051	101066	47395	41976	11695	49715	206	15049	11089
1952 - 31/5	2174	—	—	—	—	—	151318	49313	79588	22417	87511	513	27330	21643
1951 - 26/5	971	—	—	—	—	—	166103	61812	85896	18389	117475	1063	46325	24725
1950 - 27/5	1240	—	—	—	—	—	126000	46065	64414	15521	75058	817	39656	17796
1949 - 28/5	769	—	—	—	—	—	109825	20865	43105	45855	57016	1037	25874	18336
1948 - 29/5	2022	—	—	—	—	—	130577	22627	68429	39521	53954	4107	20692	26335
1947 - 31/5	589	—	—	—	—	—	227092	58004	129350	39558	110206	4848	39387	30014
1939 - 27/5	4399	—	—	—	—	—	208813	80018	119540	7403	91348	6587	59651	18881

Vårfisket i Finnmark.

Mot i 1954 til 29/5	1880	200—400	750—2000	32	1002	3730	15803	9881	4543	1379	6667	—	305	19
1953 - 30/5	4723	270	1200	45	1187	5051	32591	23089	8473	1029	11738	—	90	115
1952 - 31/5	2174	300	1000	40	1014	3931	34692	21290	11940	1462	13270	—	45	15
1951 - 26/5	971	300	1000	45	1090	4206	19383	12965	5557	861	9893	—	964	50
1950 - 27/5	1240	265	1100	41	689	3657	19731	14031	5397	303	7753	371	187	—
1949 - 28/5	769	260	1050	34	562	2237	19036	7766	8746	2524	7055	929	16	5
1948 - 29/5	2022	250—300	1000—1500	40	773	3322	21996	9634	11054	1308	6750	2082	—	—
1947 - 31/5	589	250	2000	35	596	2937	21024	7612	10111	3301	4778	624	3	—
1939 - 27/5	4399	545—260	1520—1650	41—39	1637	6497	23057	18182	3923	139	6455	716	—	—

1) Herav 769 motorbåter. Det er fremmøtt 122 landkjøpere, 23 selvtilvirkere og 4 kjøpefartøyer. Det er i drift 50 tran-damperier. 2) Herav skarpsaltet 14819 hl, sukkersaltet 6069 hl. 3) Herav iset 3040 hl, frosset 355 hl, til hermetikk 3024 hl. 4) Herav sukkersaltet 482 hl. 5) Herav til hermetikk 172 hl. 6) Herav til hermetikk 202 hl. 7) Herav til hermetikk 202 hl. 8) Dessuten videresendt 267 hl fersk lever og anvendt 15 hl lever til hermetikk. 9) Herav 10 hl til hermetikk. 10) Herav til hermetikk 222 tonn. 11) 27 hl lever oppgis å være iset. 12) Herav 31 tonn saltet som filet. 13) Herav 86 tonn hengt som rotskjær. 14) Fiskevekten er gjen-nomsnittlig 300, leverholdigheten 1200. 15) Herav 157 tonn hengt som rotskjær.

BAYER-PERLON

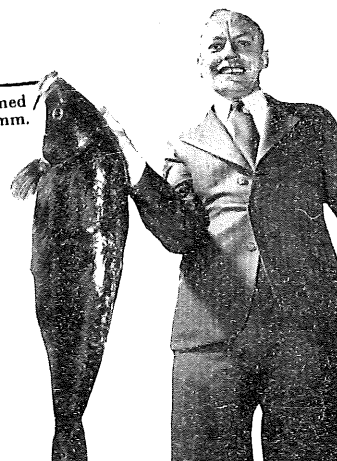
Et 12 kilos vidunder, tatt med Bayer-PERLON sene 0,35 mm.

Den gode fiskesene med høy bruddstyrke for elv og sjöfiske.

Leveres i mange fargenyanser tilpasset vannets spesielle farger, eller i glassklar utförsele. Sagodtsom usynlig i vann. Bayer-PERLON ratner ikke og trekker ikke vann. — Bruddstyrken er konstant.

FARBENFABRIKEN BAYER AKTIENGESELLSCHAFT DUSSELDORF

Agent for Norge:
EMIL HARBOE
Akersgt. 32, Oslo

Fetsild- og småsildfisket 1/1—28/5 1954.

	Finnmark—Buholmråsa		Buholmråsa—Stad		Stad—Rogaland		Samlet fangst	
	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Fersk eksport	92	168	30 142	—	9 653	—	39 887	168
Saltet	1 566	2 599	196	—	305	118	2 067	2 717
Hermetikk	—	13 031	34	4 300	1 818	5 772	1 852	23 103
Fabrikkfisk	10 1946	746 328	418 249	38 462	69 716	23 081	589 911	807 871
Agn	1 437	260	61 800	160	8 877	37	72 114	457
Fersk innenlands	68	16	499	—	3 042	183	3 609	199
I alt	105 109	762 402	510 920	42 922	93 411	29 191	709 440	834 515

Lodde til fabrikk 293 488 hl, til agn 60 hl.

Ut-landet.

Bidrag på £ 540 233 og lån på £ 1.150.000 fra White Fish Authority.

Soh et ledd i anstrengelsene for fornyelse av den britiske fiskeflåte, opplyser «The Fishing News» 21. mai, har White Fish Authority for nærværende godkjent bidrag og lån beløpende seg til ovennevnte summer.

De nevnte tall omfatter lån etc. til 26 trålere for nære og middelsfjerne farvann, 66 kystfiskefartøyer og 63 nye maskiner til sådanne.

Søknadene strømmer fortsatt inn, og the Authority finner at det er blitt gjort en meget bra begynnelse på fornyelsen av disse vilktige grener av britisk fiske.

Ifølge et vedtak, som trådte i kraft i august 1953, gir The Authority bidrag til redere for bygging av nye trålere for nære og middelsfjerne farvann med opptil 25 pst. eller maksimum £ 25 000 av byggeomkostningene.

Bidrag ytes også til kystfiskere, som er arbeidende redere, med opptil 30 pst. eller maksimum £ 5000 for bygging av fartøyer, samt med opptil £ 1250 av kostnaden til ny maskin.

I tillegg hertil har The Authority adgang til å yte lån på opptil 60 pst. av byggeomkostningene for nye trålere og 55 pst. av omkostningene for nye kystfiskefartøyer. Rederne har på denne måten anledning til å slippe fra finansieringen av fartøysbygging med tilveiebringelse personlig av bare 15 pst. av kostnaden.

Skotsk sommersildfiske synes lovende.

Skjønt det fremdeles vil vare flere uker for det skotske sommersildfiske begynner for alvor, var resultatene for de nå deltakende båter gode i forrige uke. Kvaliteten må riktignok bedre seg atskillig, men det har vært innbrakt flere meget pene fangster.

Især er resultatene for Shetland bedre enn i fjor. Onsdag natt kom Shetlands-kutteren «Jessie Sinclair» over en betydelig sildestim på Vikingbanken og leverte fangsten på 181 crans i Lerwick. Ennå større fangst tok Peterhead-båten «Fruitful», som

også fisket på Vikingbanken 126 miles øst for Bressay. Den tok 206 crans, verdi £ 406. Begge disse fangster ble levert til mel og olje til fabrikk på Lerwick.

Alt i alt er det pr. 14. mai levert 1000 crans, verdi £ 2310 på Lerwick. I fjor samtidig var fangsten bare 34 crans. (The Fishing News 21. mai 1954).

Dansk fiske i april måned.

«Fiskeribladet» opplyser i sin maiutgave at utbyttet av Danmarks saltvannsfiske i april måned utgjorde 26 600 tonn, omtrent det samme som i mars måned, men 11 000 tonn mer enn gjennomsnittsfangsten for april i årene 1944—53.

Svenske fartøyers andel i leveringene utgjorde 1400 tonn. Eksporten av fersk fisk utgjorde 5500 tonn. Direkte leveringer i Storbritannia er ikke medregnet.

Av torsk ble det fisket 3800 tonn — 3300 tonn mindre enn i mars og 1000 tonn mindre enn gjennomsnittlig for april i årene 1944—53. Av fangsten ble 1100 tonn tatt i den østlige del av Østersjøen og levert på Bornholm.

Av konsumsild ble det tatt 2500 tonn eller omtrent som gjennomsnittsfangsten for april i årene 1944—53.

Av brisling til konsum ble det innbrakt 515 tonn mot gjennomsnittlig 800 tonn i april 1944—53. Storparten av fangsten ble tatt med trål i Skagerak og det nordvestlige Kattegat.

Fangsten av flatfisk — rødspette, skrubbe og sandflyndre — utgjorde 2300 tonn, hvorav 1600 tonn rødspette, hvilket er 800 tonn mer enn måneden før, men 900 tonn under gjennomsnittsfangsten for april 1944—53. De største fangster ble innbrakt fra Nordsjøen, nemlig i alt 1300 tonn.

Laksefisket i Østersjøen, hovedsakelig utfor Danzigbukten, samlet lavere deltakelse enn mars måned. Fisket ble for det meste drevet med garn og ga i alt 75 tonn mot 100 tonn i april 1953.

Av industrifisk ble det innbrakt 16 000 tonn, hvorav hovedtyngden — 10 500 tonn — ble tatt med trål i Skagerak og det nordvestlige Kattegat. I Esbjerg ble det levert 5100 tonn tatt 100 til 130 sjømil vest til nord av Vyl fyrskip.

Av skalldyr ble det fisket 90 tonn, hvorav 50 tonn dypvannshummer (bokstavhummer) og 35 tonn dypvannsreker. Muslingfisket i Limfjorden utbrakte ca. 1500 tonn.

Islands torskefiskerier.

Ifølge underretning fra Fiskifjelag Islands utgjorde utbyttet av Islands torskefiskerier pr. 30. april i alt 173 352 tonn sløyd fisk med hode mot 144 388 tonn i fjor samtidig. Fisken er anvendt således: Filetert 87 636 tonn (i fjor 48 245 tonn), til tørr-

fisk 25 142 tonn (i fjor 46 811 tonn), til hermetikk 112 tonn (i fjor 131 tonn), saltet 57 100 tonn (i fjor 47 794 tonn), til fabrikk-ker 1707 tonn (i fjor 161 tonn), andre anvendelser 1655 tonn (i fjor 1246 tonn).

Svensk fiskerioversikt.

I «Svenska Västskustfiskaren»s fiskerioversikt i bladets utgave for 25. mai skrives det blant annet:

Som vanlig for årstiden står vi atter midt oppe i garnmakrellsesongen. Til den 20. mai har fangstene imidlertid vært små, og man bør derfor ikke stille for store forhåpninger. En del ganske gode fangster ble tatt nord og nord vest av Hanstholmen de første dager av mai og levert i Gøteborg. Om lag en uke senere ble de første fangster tatt i nærheten av den svenske vestkyst, og man regnet da med at fisket skulle begynne for alvor, men man ble skuffet. Fangstene var små og ujevne.

Trålingen i Nordsjøen etter makrell og annen fisk har lenge vært bra. Fra Vikingbank til Egersund, på Västbank og ved Hanstholm har det vært tatt gode fangster. For godt en uke siden satte det imidlertid inn med hård nordenvind og fisket ble dårligere.

Fiskeprisene har i den senere tid vist fallende tendens på vestkystens salgssteder, og i en del tilfeller har nordsjøfiskerne levert sin fisk i Aberdeen, hvor etterspørselen i sær på lysing har vært god.

Trål- og snurrevad fisket i Skagerak er for tiden av mindre omfang. Ved den jyllandske nordvestkyst har det imidlertid nå og da forekommet godt fiske etter flatfisk og rund fisk.

Vestkystfiskerne har nå avsluttet østersjøfisket. Resultatene har vært middels gode.

Bankfiskerne, som fisker etter lange, er nå på plass, men det foreligger ennå ingen fangstmeldinger. To fartøyer har avseilt til Island for å drive linefiske etter lange der. En av dem var der i fjor og påtraff gode forekomster ved Vestmannøyene.

Rekefisket gir fortsatt dårlig utbytte og kan ikke sammenlignes med det forholdsvis gode fisket, som fant sted forrige år. Det går også smått med ålefisket og fisket etter hummer.

Støtten til det svenske islandssildfiske.

Følgende hitsettes fra «Svensk Fiskhandel» nr. 5:

Jordbruksnämnden opplyser ikke å ha noe å innvende mot at Västskustfisk gjennom prisgaranti for islandssild i 1954 gir støtte til oppnåelse av inntil samme priser, som gjaldt for 1953-årsfangst overensstemmende med Bohuslens islandsfiskeres forenings sluttede forhåndskontrakter.

Til dekning av utgiftene til prisstøtten vil nämnden av prisreguleringskassen for fisk stille inntil 200 000 sv. kr. til Västskustfisks forføyning. Nämnden forutsetter at islandssildfiskernes forening i lighet med i 1953 medvirker til en av nevnden foretatt lønnsomhetsundersøkelse også for 1954-sesongens islandssildfiske.

„Fairtry“: Tekniske detaljer.

Følgende gjengis fra «The Fishing News» for 30. april:

«Denne flytende fabrikktråleren, hvor fisket foregår fra akterenden, har nylig fullført prøveturene. Den er bygget av Messrs. John Lewis and Sons Ltd., Aberdeen på bestilling av Messrs. Chr. Salvesen & Co., Leith. Det antas at «Fairtry» er det første skip, som er spesielt bygget med henblikk på denne fiskemetode og for fullstendig tilvirking av fangsten ombord.

Andre skip har vært ombygget med samme driftsmåte, således «Fairfree», som tilhører samme rederi. De erfaringer rederiet

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden 1. januar — 22. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Ising og frysing	Salting	Hermetikk	Henging	Fiske-mel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	815	743	8	64	—	—
Sel	4 106	1 977	1 385	66	678	—
Lyr	107	90	—	17	—	—
Lange	354	58	291	1	4	—
Blålange	15	—	15	—	—	—
Brosme	344	94	192	1	57	—
Hyse	428	416	—	12	—	—
Kveite	67	67	—	—	—	—
Rødspette	5	5	—	—	—	—
Mareflynndre	—	—	—	—	—	—
Uer	2	2	—	—	—	—
Skate og rokke	68	68	—	—	—	—
Annen fisk	49	45	2	1	1	—
Håbrann	93	93	—	—	—	—
Pigghå	877	877	—	—	—	—
Makrellstørje	20	20	—	—	—	—
Hummer	11	11	—	—	—	—
Reker	40	40	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
I alt	7 401	4 606	1 893	162	740	—
Herav til:						
Ålesund	4 166	2 219	1 774	—	173	—
Kristiansund N.	583	557	12	—	14	—
Smøla	42	29	—	—	13	—
Bud—Hustad	154	88	36	—	30	—
Ona—Bjørnsund	443	410	20	—	13	—
Bremsnes	232	151	—	2	79	—
Haram	61	58	—	3	—	—
Søre Sunnmøre	1 129	544	50	157	378	—
Grip	180	140	—	—	40	—
Kornstad	411	410	1	—	—	—

Leverkvantum 3 560 hl.

hadde fra «Fairfree» er blitt benyttet under konstruksjonen av «Fairtry». Denne siste er imidlertid ikke direkte sammenlignbar med sin forgjenger. Dimensjonene er disse: Lengde mellom perpendikulerene 245 fot, bredde på spant 44 fot, dybde i riss til hoveddekk 24 fot, dybde til brodekk 32 fot. Med disse dimensjoner er den for tiden verdens største tråler med en bruttotonnasje på 2605 tonn. Den er bygget til Lloyds registers klasse X 100 A.I. «For Fishing Purposes (stern Trawler)» og X L.M.C. samt X R. M. C. Den innfrir også Ministry of Transport's nyeste fordringer ang. mannskapsbekvemmeligheter, brannbekjempelsesutstyr og de fordringer som stilles av International Convention of Safety of Life at Sea.

Midlertidige prøver: Før den edelige bestemmelse om skipets linjer ble truffet ble det foretatt motstands-, fremdrifts- og manøvreringsprøver i National Physics modeltank. Fartøyet har flat platekjøl, soft nose klipperstevn, krysserbaug samt en særskilt type krysser-akterstevn som innbefatter trålrampen. Hoveddekket er avbrutt fra for til akter og brodekket og ruffdekkene,

Landbrakt fisk i Troms i tiden 1. januar-29. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Saltning	Henging	Hermetikk
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	900	183	125	592	—
Skrei ¹⁾	5 219	1 487	3 305	427	—
Sei	350	330	2	18	—
Brosme	670	5	1	664	—
Hyse	1 363	1 256	2	105	—
Kveite	137	137	—	—	—
Blåkveite	5	5	—	—	—
Flyndre	11	11	—	—	—
Uer	769	769	—	—	—
Steinbit	286	286	—	—	—
Makr.størje	—	—	—	—	—
Annen	21	4	—	17	—
Reker	177	56	—	—	121
I alt	9 908	4 529	3 435	1 823	121

¹⁾ Tran 2339 hl. Lever 177 hl. Rogn 2208 hvorav iset 974 hl, saltet 1234 hl.

som er kombinerte, er utstrukt akterover til trålbroen — en særskilt oppbygging, som hever seg over trålrampen og gir klart utsyn akterover tillikemed forover arbeidsdekket.

Maskininnretning: Maskineriet er arrangert midtskips med No. 7 kjølerom og No. 1 kjøle-tweendekk forenom og No. 2 kjølerom aktenfor. Akterste del av brodekket tjener som tråldekk og har fabrikkdekket nedenunder. Forenfor arbeidsdekket og fabrikkdekket ligger offiserenes og mannskapets bekvemmeligheter — alt plasert midtskips. Kapteinens og telegrafistens bekvemmeligheter er innredet i rorhuset på brodekket. Det er innredet lugarplasser til i alt 82 personer ombord.

Fiskemelfabrikkanlegget er plasert under fabrikkdekket, likedan trandamperiet. Serien av hurtigfrysere er plasert i forkant av fabrikkdekket. Kjølemaskineiet er plasert i hovedmaskinrommet, likedan evaporatanlegget på en plating i akterkant av dette. Bunkerolje føres i tanker i dobbeltbunnen under maskinrommet, således i tverrgående bunkerstanker og i tunnelving-tanker. Alt i alt er der 15 tanker samtlige med «pneumercator» dybdemålere. Ferskvann føres i for-peaktanken og i nr. 1 og 2 dobbeltbunntankene og likedan fødevann aktenfor. For oppbevaring av tran er der spesielle tanker akterut.

Konstruksjonen: Fartøyet er bygget med tverrskipsspant over alt og med dobbeltbunntankene klar av forpeak og akterpeak. Det er hovedsakelig anvendt klinket bygning unntagen i hudnatene, i deksstøtter og nater, i skott og tanktopper, som er sveiet. Materialdimensjonene er gjennomgående større enn påbudt i klassifiseringsreglene og samtlige dekk er av stålplater. Navigasjonsbroen og trålbroen er av aluminium.

Akterstevnsrammen og roret er av smidd stål laget av Messrs. T. S. Foster & Sons, Sunderland. Aktestevnsrammen er av åpen type og roret et dobbeltplate balanseror.

Dekkene: Dekkene over bekvemmelighetene er kledd med 2½ toms «gurjun». Undersiden av brodekket over fabrikkdekket er isolert med «Rocksil» overtrukket med metallplater.

Fiskeredskaper: Ulik vanlige trålere fisker «Fairy» over hekken. Galgerammer av særskilt type — en bakbord og en styrbords — er påsatt hoveddekket akter med midt- og side-pullere plasert på brodekket med god føring for trålpapene til trålvinsjen, som befinner seg i forlengelen av båtdekket. Vinsjen er levert av Messrs. Clarke Chapman & Co., Ltd. Den har en kapasitet av 1200 favner ¾ toms kabel på hver trommel. Den har to motorer hver på 270 hk, og er mekanisk koblet til vinsjen med adgang til å kjøre en motor av gangen (Ward Leonard kontrollsystem).

Det er innrettet fiskebinger på brodekket og likedan på hoveddekket innenfor fabrikkdeksområdet.

Luker: Luken på fabrikkdekket til nr. 1 tweendekk er utstyrt med MacGregor ståldeksler av glidetypen. Glatte stål lukedeksler er blitt brukt på brodekket til nr. 2 rommet og og likedan til fabrikkdekket. Disse lukedekslene opereres hydraulisk. Hengslete stål-lukedeksler er brukt på hoveddekket.

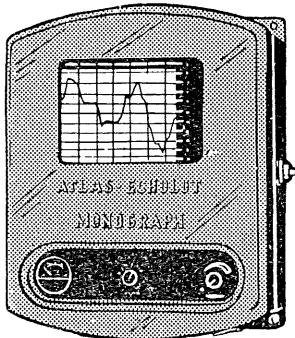
Fabrikkdeksutstyr: Fabrikkdekket har et omfattende utstyr, og er beregnet på å gjøre behandlingen av fisken så liten som mulig. Tilvirkingen av fisken omfatter sløyting, vasking, hodekapping, filering og flåing, svøping, veing, hurtigfrysing, pakking og overføring til fryserommene.

Avfallet blir bearbeidet i et fiskemelanlegg plasert under fabrikkdekket og oljen fjernes fra leveren i et damperianlegg plasert akterut.

Det er også ordnet med adgang til håndverksmessig filetering samt for frysing av hel fisk eller oppstykket fisk.

Fortsettes side 279.

ATLAS MONOGRAPH

Det vanntette, robuste ekkolodd som er konstruert og bygget for **lettbåter** og **skøyter**.

For lettbåter kr. 7.900,—
For skøyter „ 8.850,—

DRIFTSIKKERT — NØYAKTIG

Vi sender Dem gjerne brosjyrer samt adresser til våre forhandlere.

AKSJESELSKAPET
NERA

POSTBOKS 4060, OSLO — TELEFON 46 19 50

Rapport

over tokter for sildeundersøkelser med „G. O. Sars” vinteren 1953—54

Av fiskerikonsulent Finn Devold

Forts. fra forr. nr.

Den første sildestim fikk vi kontakt med i posisjon 62°35' W 2°00', og lengre nord fikk vi kontakt med flere stimer fra 63°10'. 9 januar. Langs lengde 4° vest fikk vi flere kontakter og møtte her de første russiske sildedrivere. Også langs 6 grader vest fikk vi gode sildekontakter. Da vi så arbeidet oss ostover igjen, kom vi opp i betydelige sildeforekomster langs 5° vest. Her lå en hel del russiske drivere. Disse hadde tydelig flyttet ostover siden sist vi så dem før jul. De hittil registrerte sildeforekomster var alle funnet i kaldt vann. Men da vi tok snittet sydover langs 1 grad vest 13. januar fikk vi meget gode kontakter også i varmt vann ost for den kalde tunge som stikker sydover ost for Færøy-banken. Vi hadde kontakt med sild videre østover helt til 1 grad ost. Det var tydelig at silda hadde trengt inn i atlantehavsvannet. Av våre temperaturkarter kunne vi se at vannet videre ostover var temmelig homogent helt inn til kystvannet. Silda var under full fart mot kysten, og intet ville sannsynligvis stoppe den. Vi var klar over dette allerede den 13. januar om ettermiddagen, men ville ha tak i ostgrensene av silda før vi sendte ut en så alarmerende melding. Jeg hadde selv tidligere uttalt at jeg trodde silda ville komme sent inn, og fiskerne stolte i stor utstrekning på uttalelsen. Nå hadde den imidlertid gått inn i det varme vannet ca. 200 kvm ut av Møre, og det så ut som den beveget seg med en hastighet av ca. 30 mil i døgnet. Tidligere år har silda gått gjennom fronten ca. 100 mil av land, og det tok ca. en uke fra den nådde fronten til den hadde vernet seg til det varmere vann, og fortsatte videre. Etter de registrerte forekomster å dømme holdt silda kurs nokså nært rettvise ost, og fortsatte den i samme retning, kunne man regne med at den ville ta land på begge sider av Stad. Tidlig torsdag 14. januar ble melding om dette sendt til Havforskningsinstituttet, og meldingen ble samtidig kringkastet flere ganger fra Ålesunds Radio. I Riksringkastingen ble den utsendt i alle nyhetssendinger. Det så ut som de stimer som var nærmest land torsdag kveld, var ca. 70 kvm WNW av Rundøy.

Vi fortsatte videre innover mot land uten å få kontakter. Natt til fredag var vi oppunder Stad og skiftet svingeren i skipets ASDIC til en horisontaltvirkende, så vi også ble i stand til å finne eventuelle stimer inn over banken. Flere snurpere var allerede på vei ut over, og vi meldte i vår radio at vi skulle sende melding så snart vi igjen fikk kontakt med silda. Vi styrte fredag morgen utover banken, og vel ut for Storegga, 45 kvm NW av Runde, fikk vi kontakt med tre store sildestimer. Vi registrerte også en del mindre stimer ved Aktivneset. Værvarslet for fredag kveld og lørdag lød på storm, så de snurpere som hadde gått ut gjorde vendereis. Vi sveipet igjen innover banken uten å få kontakter, og da himmelen så så truende ut at stormen ikke kunne være langt unna, gikk også «G. O. Sars» inn til Ålesund og fortøyet til kai om kvelden. Stormen kom imidlertid ikke, og lørdag morgen gikk vi ut igjen. 14 kvm NW av Rundøy fikk vi kontakt med den første sildestim. Vi stoppet og sendte melding i radioen. Der var flere snurpere innen synsvidde som gikk og lette etter sild med sine ekkolodd, og båtene samlet seg snart rundt oss. Enkelte satte basbåten på sjøen, og da de også ga tegn til å lære notbåtene fortsatte vi utover. Et par kvm lengre ute hadde D/S «Ertman» oppdagat

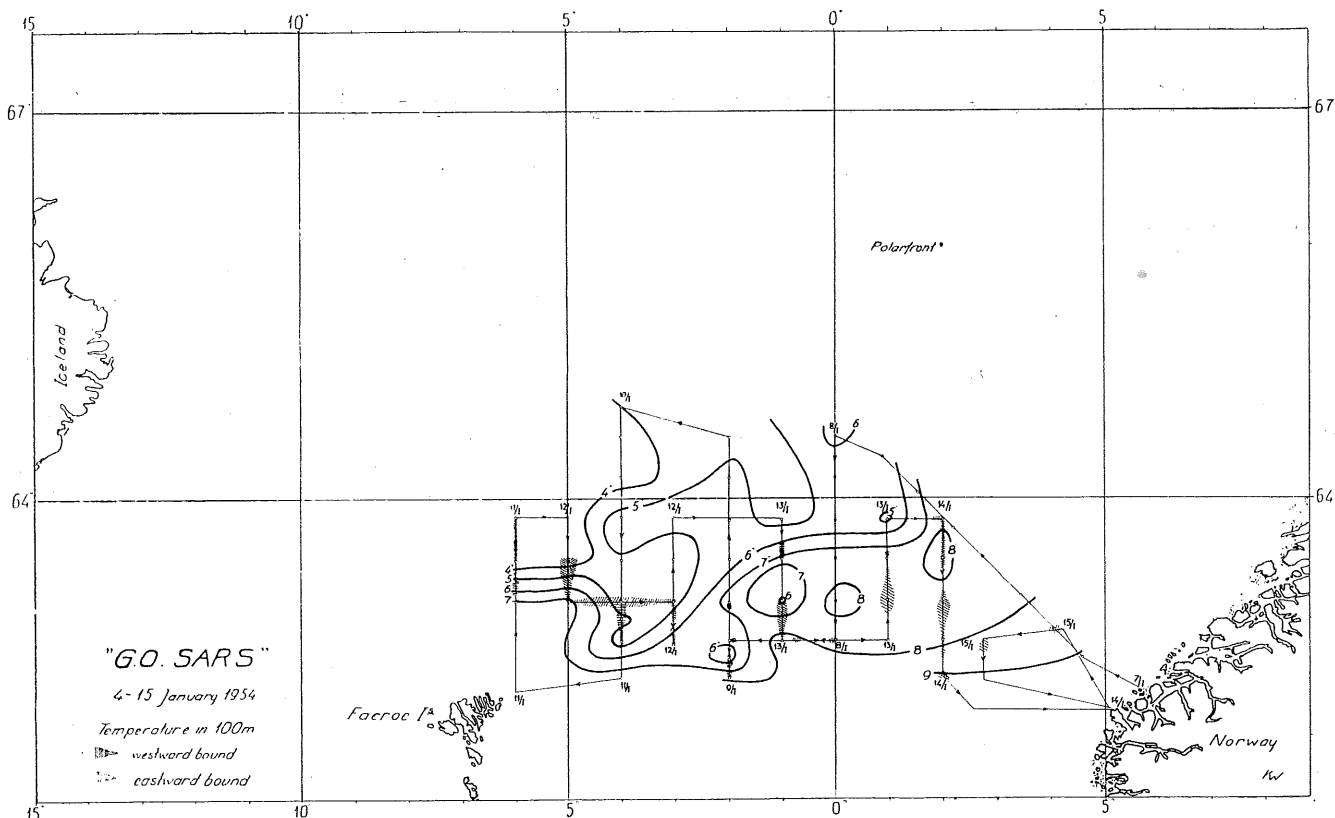
en stim og ropte allerede på hjelper. Ved «Ertman» var der flere store stimer, som sto så høyt i sjøen at havsulen dukket i et kjøp ned i stimene. Snart var det livlig snurping på feltet. Før søndagsfredningen satte stopp for videre fiske var der innmeldt 50 000 hl sild.

Vi sveipet videre vestover og sydover og hadde gode kontakter om natten 10 kvm vest av Svinøy, og neste dag hadde vi gode registreringer på hele strekningen fra Kråkenes nordover til Storholmen. Videre nordover hadde vi ingen kontakter. Mandag 18. januar var fisket i full gang. Vi forsøkte å anvisne fiskerne stimer, men det var tydelig å merke at en snurper som ropte på hjelper tiltrakk langt flere båter enn meldingene fra «G. O. Sars». Den store flåte som var samlet holdt selv god greie på sildeforekomstene, så vi kunne ta fatt på andre oppgaver. Vi gikk inn til Ålesund og fylte vann. Den islandske telegrafist Juliusson, som hadde fulgt med på alle tre tokter, ble satt på land. Dr. Scattergood hadde forlatt oss 16. januar for å kunne delta i sildemerkningen under fiskerikonsulent Aasens ledelse.

19. januar satte vi kursen til havs igjen for å undersøke langt ut sildeforekomstene strakte seg. Vi ville også undersøke om sildestimer stakk igjennom atlantehavsvannet over mot Nordsjøplatået fra den sydlige tunge av arktisk vann ost for Færøyane.

Kursen ble lagt gjennom de områder vi hadde flest sildekontakter under sildas innsig til Norskekysten. Vi støtte stadig på sildestimer vestover. 225 kvm i rettvise peiling 282° av Rundø hadde vi kontakt med 44 større stimer under en utgått distanse av 10 kvm. 320 kvartmil WtN av Rundø hadde vi fremdeles kontakter med sild. Det var tydelig at foreløpig bare en liten del av silda var kommet under Norskekysten. Undersøkelsen om en vesentlig del av sildeforekomstene gikk i sydostlig retning mot Nordsjøplatået ble dessverre umuliggjort av en storm fra syd som tok til ved middagstider 22. januar og blåste i ett kjøp til ut på morgenen 27. januar. Vi ble nødt til å dreie på vinden og for sakte fart arbeide oss sydover mot Shetland. 26. januar gikk vi inn til Lerwick og lå der siste døgn stormen raste. Ved middag 27. januar så det ut som været ville bedre seg, og vi gikk ut igjen, men nytt værvarsel som lød på sterk kuling i området Færøyane—Shetland tvang oss til å avbryte undersøkelsene. Kursen ble satt for Feie. Der ble tatt et hydrografisk snitt fra Shetland til Feie. Vi hadde kontakt med sildestimer i Feiosen, men ingen kontakter ute i Norskerenna på denne kurs. «G. O. Sars» kom til Bergen 28. januar kl. 17.00.

Stortingets Sjøfarts- og Fiskerikomité hadde ytret ønske om å få se sildefisket. «G. O. Sars» ble derfor liggende i Bergen til 3. februar da komiteen kom ombord. Først ble der foretatt en tur ut Korsfjorden, og feltet nord for Marsteinen ble sveipet med ASDIC. Der ble funnet flere gode sildestimer. Fisket foregikk lengre nord på kysten, så melding om forekomstene ble sendt ut i Kringkastingen. Etter at sildeleting med ASDIC og Ekkolodd var demonstrert for komiteen, gikk «G. O. Sars» igjen til Bergen, hvor komiteen ble satt på land. Den tok hurtigruten til Måløy, hvor den igjen ble tatt ombord i «G. O. Sars». Alt gikk etter planen. Været var pent, og komiteen fikk anledning til å se sildeflåten i arbeid ved Kråkenes, Vannylvsgapet og

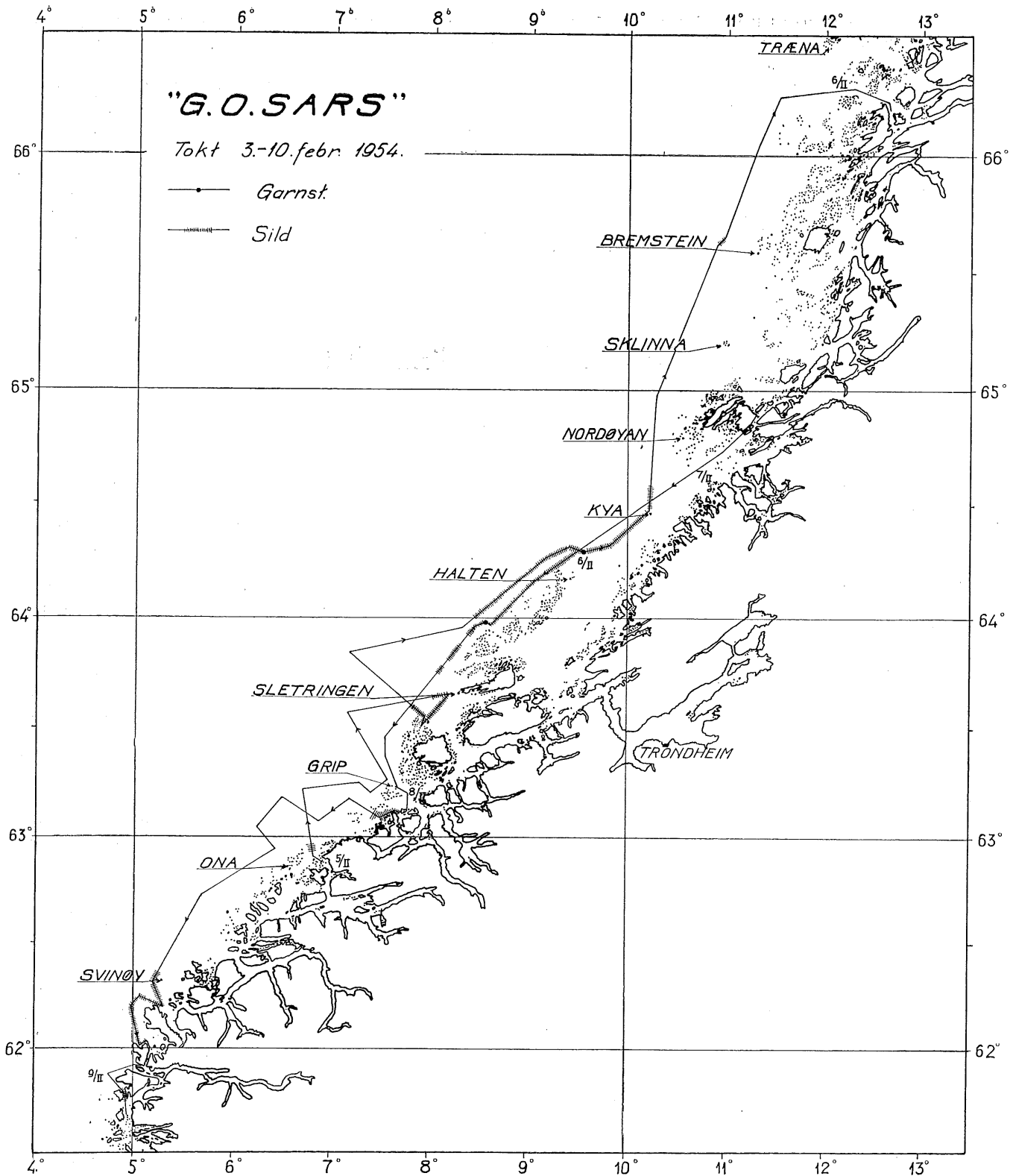

Goksøyrvika. Videre ble sildoljefabrikken på Moltustranda og Statens Kjølelager i Alesund besett. Om kvelden 4. februar ble komiteen satt i land i Molde. Her kom lederen for de kanadiske sildeundersøkelser, dr. S. N. Tibbo, ombord. Han fulgte med «G. O. Sars» noen dager for å studere det norske arbeid i mar- ken. Dr. Tibbo hadde tidligere vært noen dager ved Havforskningsinstituttet og deltagt i merking av sild på storsildfeltet.

«G. O. Sars» gikk fra Molde natt til 5. februar, styrte ut Julsundet, og tok til å søke etter sild ut for Nord-Møre og Trøndelags-kysten. Vi fikk gode sildekontakter 2 kvm ut for Bjørnsund. Videre sto der mye sild ved Veidholmen og videre nordover til Halten. Vi satte garn syd for Halten fyr natt til 6. februar, og da garna ble trukket om morgenen ble fangsten 7 tønner storsild og 2 tønner utsortert mindre sild. Vi drev ut av sildeforekomsten like etter at garna var satt, så fangsten ga ikke uttrykk for den tilstedeværende sildemengde. Undersøkelsene ble fortsatt lengre nordover. Etter registreringene å dømme tok sildeforekomstene nordenfor Halten fyr, men vi hadde kontakt med enkle stimer helt nord til Træna. Silda sto nært land. Vi gikk inn i skipsleia ved Træna og gikk innenskjærs sydover, men stakk til havs igjen på Folla. Tvers av Kya fyr tok registrering av sild igjen til og de øket på sydvestover. Tvers av Finnvær ble der registrert et sammenhengende tett slør av sild over det grunnere bankområdet, og registreringene tiltok i tetthet jo nærmere skjærene vi kom. Det var søndag kveld så vi utsatte garnsettingen til kl. 24. Fangsten ble 57/2 kasser sild, vesentlig storsild. Silda ble levert i Kristiansund om kvelden og vi fortsatte sydover samme natt. Der ble registrert en betydelig sildeforekomst like syd for Kristiansund fra Engelen lykt til 1,2 kvm ut av Ravnene. Der ble sendt melding om alle disse sildeforekomster etter hvert som de ble funnet, og det ledet til at flere båter søkte nordover fra Sunnmørsfeltene, og sildefisket tok seg opp også på disse nordlige felter.

«G. O. Sars» fortsatte sydover langs kysten utenfor skjærgården til Hellefjord, herfra gikk vi indre lei til Bergen, hvor vi klappet til kai natt til 10. februar. Neste morgen fortsatte vi videre sydover. Planen var å sveipe området fra Marsteinen sydover til Karmøyfeltet for å se hvor langt syd sildeforekomstene rakk. Der ble registrert betydelige sildeforekomster sydover fra Martsteinen til Røvær i et belte som strakte seg ca. 4 kvm til havs. Lengre ute ble der ikke registrert sild. Temperaturforholdene på Karmøyfeltet var foreløpig gunstige, så alt tegnet til et godt vårsildfiske. Vi satte 30 garn NW av Røvær og fikk 102/2 kasser sild. Denne ble levert i Haugesund hvor- etter vi la ut igjen for å undersøke temperaturforholdene fra Utsira vestover. Ingen sildekontakter ble registrert vest for Utsira og heller ikke i skråningen opp mot Nordsjøplatået. Kursen ble lagt ostover igjen, og vi undersøkte forholdene i Ytre Bokkenfjord og sydover til boyen på Jærens rev. Vi fikk bra registreringer ut for Sola og rundt Tungenes innover mot Stavanger. Men fiskeforsøk viste at dette var småsild. Mandag 15. februar fortsatte vi sydover til Egerøy og tok herfra et hydrografisk snitt SW. Det viste seg at kaldt vann fra indre Skagerak hadde drevet ostover og allerede dekket de kjente sildegrunnene ut for Egersund. Utsiktene for Egersund-fisket var derfor så dårlige som vel mulig. Fortsatte det kalde vann rundt Jæren og nordover til Karmøyfeltet var der store sjanser for at silda også ville drives vekk fra dette felt.

Registreringene på Revet SW av Egersund tydet på at sildeforekomstene der hadde avtatt siden november. Et trålforsøk resulterte bare i en reven trål, og værforholdene tillot ikke forsøk med drivgarn. Værvarslet lød på urolige værforhold flere dager fremover, og vi sveipet derfor nordover langs Revet og over Karmøyfeltet ennå en gang. Betydelige sildeforekomster var 16. februar seget innover bankene på Sirahavet, men værforholdene holdt flåten i land. Om morgenen 18. februar satte

vi kurs nordover og forføyet ved kai samme ettermiddag i Bergen. Vinterens sildeundersøkelser med «G. O. Sars» var slutt.

Konklusjoner.

Undersøkelsene langs Revet i Skagerak viste at der sto betydelige forekomster av sild og makrell i slutten av november 1953 helt fra der Revkanten bøyer ostover SW av Jæren og

henimot Skagen. Forekomsten var tettest mellom 180–120 m dybde og lot til å være størst SW av Egerøy. Forekomsten blir utnyttet av utenlandske trålere, mens sørlandsfiskerne ennå ikke har forstått å utnytte dem.

I slutten av november hadde storsilda ennå ikke samlet seg i virkelige stimer, men ble registrert som et tynt slør over store områder i Den Øst-Islandske Arktiske Strøm.

I desember hadde stimen tatt til å dannes, men de sto ennå NW av Færøyane. Lengre vest og mindre samlet enn vi tidligere år har registrert silda på samme årstid.

Under innsiget til Norskekysten trengte sildestimene igjennom fronten av det varme vann ca. 200 kvm ut av Møre og fortsatte gjennom Atlanterhavsvannet ostover mot Norskekysten med en fart av ca. 30 kvm i døgnet. Den kom derfor tidligere inn til kysten enn ventet.

Frykten for at den ved å passere fronten så langt vest skulle fortsette over mot Nordsjøplatået, viste seg å være ugrunnet. Silda lot til å holde en stø østlig kurs.

Hvorvidt vesentlige sildemengder også krysset Atlanterhavs-

vannet over mot Nordsjøplatået fikk vi ikke avgjort på grunn av umulige værforhold. Sjetlandsfisket vil gi holdepunkter i så henseende.

Større forekomster av sild ble først i februar påvist også nordenfor Kristiansund nord til Halten og videre nordover i avtagende mengde til Træna. Hvorvidt silda under sesongen sto lengre nord enn de siste år, er vanskelig å ha noen begrunnet mening om da vi savner observasjoner fra tidligere år. Både sesongen 1952 og 53 var der betydelige sildeforekomster nordover til Grip. Om de fortsatte videre nord vet vi ikke, da heller ingen fiskere har forsøkt seg på disse nordlige forekomster.

Straummåling på fiskefeltet

av

Dr. philos. Jens Eggvin.

Folk som ferdes på havet, eller ute ved kysten, eller i fjordene merker at vannmassene i overflata er i bevegelse selv om det er vindstille og smul sjø. Vi kaller det straum. Å kjenne straumens hastighet og retning i forskjellige områder er av stor verdi på mange vis. Hvis det er stille kan man få et omtrentlig mål for straumen ved å bestemme avdriften et fartøy får ved å gå fra et sted mot et annet med bestemt fart og kurs. Straumen i overflata har en også forsøkt å bestemme ved hjelp av flaskepost. Men det er uvisst hva veg flasken har tatt mellom der den ble kasta på sjøen og finnerstaden. I havstrøk med isfjell flytende omkring kan en få kjennskap til straumen ved å merke seg isfjellenes drift. I alminnelighet stikker de så djupt at vinden får liten innflytelse på driften.

I tidens løp er der laget mange forskjellige apparater for å måle straumens fart og retning, ikke bare i overflata men også i djupet. Det instrument som hittil har vært mest nyttent er Ekmans strømmåler. Straumfarta måles ved hjelp av en liten propell som drives av straumen. Et telleverk viser hvor mange ganger propellen går rundt i minuttet. Et ror eller fløy på instrumentet gjør at propellen alltid står rettet mot straumen. Retningen fåes ved hjelp av en kompassnål som er formet som en renne fra sentrum til sørenden av nåla. Under kompassnåla er der en liten rund åpen boks som er inndelt i 36 båser som alle ligger rundt kanten av boksen. Boksen er fast forbundet med roret slik at den svinger med når roret svinger. For hver gang propellen har gjort 33 omdreininger ramler et haggel ned i renna på kompassnåla og havner i en av de 36 båser i boksen under. Derved fåes retningen av straumen. Instrumentet henger i enden av en wire, og bare et instrument på hver wire. Når det er firt ned til det djup hvor vi ønsker å måle straumen sendes et lite lodd nedover wiren. Det treffer en liten vektarm på strømmåleren. Derved løses propellen som så drives rundt av straumen. Etter å ha målt i 6 min. f. eks. stoppes propellen ved å sende et nytt lodd nedover wiren. Så hiver en opp og leser av instrumentet. Instrumentet må under målingen henge i ro. D. v. s. at fartøyet en måler fra må være oppankret for og akter eller enda bedre med 3 ankertau.

Ute på fiskefeltet er det ofte av stor praktisk betydning å kjenne straumen, ikke bare i overflata men også i djupet. Etter å skreifisket i Lofoten var slutt i 1952 kom der således henvendelser fra fiskerhold, om det var mulig å få satt i gang strømmåling under Lofotfisket slik at fiskerne kunne få rede på resul-

tatet omgående. Med andre ord en slags strømmeldingstjeneste i likhet med ekkoskreimeldingen som ble satt i gang i 1947. Det ble nemlig nå hevdet at der var gått millionverdier tapt p. g. a. at fiskerne i mange tilfeller bedømte straumen galt i djupet når de skulle kaste nota.

En regner med at fisken står i en bestemt retning i forhold til straumen. Det gjelder derfor å kaste slik at nota kommer foran hodet på fisken og at åpningen av nota kommer i sporretningen. I motsatt fall blir det bomkast og ofte ugrei not. Straumen i det djup hvor fisken holder til kan ofte gå i en helt annen retning enn i overflatelaget. Dette hender oftere når fisken står på særlig djupt vatten 90 til 110 m f. eks., enn når den står grunnere f. eks. 50 til 60 m.

Oseanografisk avdeling ved Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt tok opp strømmålingsproblemet til nærmere granskning. Det første som måtte gjøres var å få laget instrumenter som kunne egne seg til formålet. Dessuten måtte en nytte en forankringsmetode for instrumentene så en slapp å ankre opp havforskningsfartøyet på fiskefeltet, slik som det var gjort før når en skulle måle straumen. Oppankring av fartøyet for og akter på djupt vatten ville ta for lang tid og dessuten være teknisk uheldig for fiskeredskapene på feltet. Det gjaldt om å få målt straumen på kortest mulig tid i en del punkter og så la fiskerne i det området få vite resultatet omgående. Målinger med et presisjonsinstrument ville dessuten også være av vitenskapelig verdi. Etter en rekke forsøk i laboratoriet og på fiskefeltet i Lofoten har det lyktes avdelingen i samarbeid med Bergen Nautik å komme fram til en strømmålertype som kan nyttes uten direkte forbindelse med undersøkelsesfartøyet under selve målingen og da behøver en selvfølgelig heller ikke å ankre opp fartøyet. Instrumentet blir festet til en 4 mm wire, ankret i bunnen ved hjelp av et blylodd og båret oppe av en flottør som rekker opp til 3 m under overflata. Derved vil vindvirkningen på flottøren skjener minst mulig. Fra flottøren går så en tynn line til en mindre flyter i overflata. Der kan lettvis plaseres flere instrumenter på samme wire. Derved kan en måle straumen i flere djup samtidig. Da disse instrumenter under selve målingene ikke har noen forbindelse med fartøyet kan strømmålerens propell ikke lenger startes og stoppes av lodder som sendes nedover wiren fra fartøyet slik som før. Hvert instrument er derfor forsynt med et urverk med tidshjul. Tidspunktet når instrumentet skal begynne å måle og hvor lenge

målingen skal foregå bestemmes på forhånd ved å innstille tidshjulet.

Det var den forannevnte Ekmans strømmåler som ble ombygget til det her nevnte instrument. Sammen med assistentene Per Myrland og Rikard Ljøen startet vi strømmeldingstjeneste under notfisket i Lofoten 23. mars i år. Fra da av og til fisket var omtrent slutt ble der sendt ut strømmeldinger 3 ganger om dagen for den del av fiskeflåten som lå i eller nær det området hvor strømmen ble målt. Vi målte fortrinsvis i de områder hvor ansamlingen av fiskebåter var størst. De nye instrumenter virket nå helt tilfredsstillende og en strømmåling i 3 forskjellige djup kunne utføres i løpet av 20–25 minutter.

En strømmålingsoppgave som vi også tok sikte på var å studere vekslingene i strømmen gjennom flere tidevannsperioder for med tiden å få en mer generell innsikt i strømmens variasjon med tidevannet, slik at dette kan komme fiskerne til gode i form av farmtidige strømmekart. Det ble stadfestet, hva vi for så vidt visste fra før, nemlig at strømmen i Vest-Lofoten gjennomgående var sterkere enn strømmen på feltet Henningsværstrømmen, Hopsteigen, Høla og Austnesfjorden. På den annen side var strømmeforholdene på de sistnevnte steder noe mer variable med hensyn til retning.

Det er klart at en strømmeldingstjeneste som den her nevnte, med bare et fartøy, kun kan være til hjelp for de fiskebåter som ligger i samme område som målingene foregår.

Allerede hausten 1952 tok jeg derfor opp spørsmålet om å få konstruert en enkel og billig strømmåler som lettvinnt skulle kunne nyttes av hver enkelt fiskebåt. Det er nemlig ikke bare under Lofotfisket men også ved andre fiskerier at det vil være av betydning raskt å kunne orientere seg om strømmen i djupet.

På Havforskningkongressen i Kjøbenhavn i oktober samme år søkte jeg derfor kontakt med min kollega og venn dr. Carruthers fra England om muligheten å få laget et slikt instrument som kunne nytte samme enkle forankringsmåte som den som ble benyttet ved det relativt dyre presisjonsinstrument som foran er beskrevet. Dr. Carruthers, som er formann i strømmekomiteen i Det internasjonale havforskningsråd, sa straks fra at han var meget interessert i problemet da også en rekke engelske fiskere hadde behov for et slikt instrument. Vi korresponderte videre om saken og ved nyårstid 1953 ble dr. Carruthers av Fiskeridirektøren invitert til Bergen hvor hans idé til en slik strømmåler ble prøvet, og det instrument som ble laget ble prøvet i Lofoten 1953. Imidlertid har dr. Carruthers forbedret instrumentet betydelig og jeg prøvet det i Lofoten siste vinter. Instrumentet ser ut som en kon eller en roper som nyttes på fiskefartøycne. Til forankring kan brukes et vanlig tau som festes til bunnen ved hjelp av et lodd eller en sekk stein og bæres oppe av en skinnblåse eller andre flottører. Når det ikke er noen strømm henger konen loddrett nedover. Er der derimot strømm vil den tykke enden stå ut fra tauet den er festet i. En stift i enden av et lodd pendler fritt inne i konen over en inn-delt gradbue. Er strømmen sterk står konen meget på skrå ut fra tauet og vinkelen blir da stor. Når måletiden er slutt farer stiften ved hjelp av en fjær ned på gradbuen og blir fast i en netting der. Samtidig gripes kompasset, som til nå har pendlet fritt, fast. Begge disse operasjoner framkommer ved at en tablett som har holdt fjæren på plass nå er smeltet. En haler så opp instrumentet, leser av kompasset og vinkelen. Ved så å sammenholde dette med en liten tabell en har på styrhusveggen f. eks. får en strømmstyrken og strømmretningen. Målingen vil kunne gjøres på et kvarters tid.

Instrumentet virker meget godt når strømmen er forholdsvis sterk, men mindre bra i svak strømm. Dette kan imidlertid

Jericho MEGAFON

sikrer kontakten

Jericho er en bærbar elektrisk megafon, som drives av fire flate lommelyktbatterier, uten ytre tilbehør eller løse ledninger. Den er lett å håndtere og kan benyttes over alt hvor man ønsker forsterket tale.

Eneforhandler for Norge:

NORSK MARCONIKOMPANI A.S
OSLO BERGEN

lettvinnt rettes på. Etter at jeg har gjort dr. Carruthers oppmerksom på saken har han allerede gått i gang med de nødvendige små forandringer og da vil det bli et instrument som vil være en god hjelp for mange fiskere. Instrumentet er enkelt å betjene og vil etter all sannsynlighet bli meget rimelig å anskaffe. En antar at det vil kunne være klart i løpet av kommende høst.

Det instrument som er framstillet her ved avdelingen i samarbeid med Bergen Nautik er et presisjonsinstrument som egner seg utmerket både til praktiske- og vitenskapelige undersøkelser. Til Bergen Nautikk er der allerede kommet en større bestilling på dette instrument fra U.S.A. Vil gjerne nevne at min unge assistent Per Myrland har bidratt meget til at dette instrument er blitt til.

Det må ansees for å være et framskritt for den oseanografiske forskning at en ved hjelp av dette instrument kan ta en strømmålingsstasjon med undersøkelser i flere djup samtidig på mindre enn 1/2 time.

Forts. fra s. 274.

Hodekappingsmaskinen, fileterings- og flåingsmaskinene, som er elektrisk drevne og helautomatiske er blitt levert av Messr. Nordischer Maschinenbau, Lübeck. Fiskevaskemaskinene er levert av Messrs. Fisadco, Hull. Veiemaskinene er særskilt konstruert av og levert av Messr. Thod. Bishop & Sons, Glasgow, som også har levert pakker-bordene, og reoler til fryseformer. Aluminiumsformene er levert av Messrs. Kennedy, Southampton. (Forts.).

STATENS FISKARFAGSKOLER

Nytt skoleår 1954.

Høvedsmannslinjen (fiskeskipperlinjen). Kurset tar til 1. september og varer 10 måneder ved de faste skoler på Aukra, i Bodø, i Florø, i Laksevåg ved Bergen og i Honningsvåg. Kurset fører fram til fiskerieksamen og kystskippereksamen av 1. klasse. Dessuten gis undervisning i radiotelefoni. Det kreves attest for minst 24 måneders fartstid på dekket fartøy etter fylte 15 år med deltakelse i fiske, attest på fastsatt skjema for fargesans, syn og hørsel og de attester som er nevnt nedenfor.

Kokkelinjen. Ved fiskarfagsskolen i Laksevåg, Florø og Honningsvåg tar nytt 5-måneders kokkekurs til 1. september f.k. Kursene tar sikte på utdanning av byssepersonell til fiskeflåten. Det kreves attest for fartstid på dekket fartøy etter fylte 15 år, praksis fra byssa og de attester som er nevnt nedenfor.

Motorlinjen. Ved fiskarfagsskolen på Aukra begynner nytt 5-måneders motorkurs 1. august f.k. 1. september f.k. vil det bli satt i gang et nytt 5-måneders motorkurs ved fiskarfagsskolen i Laksevåg og Honningsvåg. Kursene tar sikte på utdanning av motorpassere til fiskeflåten. For å bli opptatt kreves attest for minst 2 års fartstid på dekket fartøy med øvelse i behandling av motorer.

Ved alle tre linjer får elevene fritt opphold i internat og fri undervisning, og de får dekket sine reiseutgifter til og fra skolen. Lærebøkene må de betale selv. Plan og nærmere opplysninger får en ved å vende seg til skolene.

For alle tre linjene kreves dåps- eller fødselsattest, vitnesbyrd fra folkeskolen, vandelsattest fra lensmannen eller annen offentlig myndighet og vanlig helseattest.

Plan og nærmere opplysninger får en tilsendt ved å henvende seg til skolene.

Søknad om opptakelse sendes vedkommende skole innen 30. juni f.k.

Engelsk mål og vekt omgjort til norsk

1 pund	=	0,454 kg
1 cwt	=	50,8 »
1 stone	=	6,35 »
1 kit	=	10 stones
1 cran	=	170,47 liter
1 gallon	=	4,54 »
1 ton	=	1016 kg
1 barrel sild	=	121,2 liter

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar til 29. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Saltning	Henging	Fiske-mel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	22 630	3 848	7 633	111 149	—
Hyse	8 749	4 972	55	3 722	—
Sei	373	80	23	262	8
Brosme	477	—	—	477	—
Kveite	312	312	—	—	—
Blåkveite	493	493	—	—	—
Flyndre	83	83	—	—	—
Uer	2 082	2 082	—	—	—
Steinbit	1 535	1 535	—	—	—
I alt	36 734	13 404	7 711	15 610	8

Lever 22 283 hl, Utvunnet damptran : 9 834 hl. Rogn 1 862 hl, iset 689 hl, saltet 1 171 hl. ¹⁾ Herav rotskjær 157 tonn.

Nye publikasjoner fra Fiskeridirektoratet.

Gundersen, Kaare R.: Ateundersøkelser i noen fjorder på Vestlandet, spesielt med henblikk på brislingens ernæringsforhold. Bergen 1954, 22 s. (Fiskeridirektoratets småskrifter 1954, nr. 2). Gratis.

Wiborg, Kr. Fr.: Forekomst av fiskeegg og -yngel i nord-norske farvann våren 1952 og 1953. Foreløpig beretning 3. Bergen 1954. 18 s. (Fiskeridirektoratets småskrifter 1954, nr. 1). Gratis.

Ny litteratur i Fiskeridirektoratets bibliotek.

Rowan, A. N.: Storage of iced stockfish in bulk. (Ann. report Fishing ind. res. inst. Cape Town, 6 (1952-53), s. 10).

Vejrforholdene over de grønlandske kystområder. Kbh. 1951. (Beretn. vedr. Grønland 1952, nr. 2).

Washing and scaling fish. British patent no. 664 470. (Patents for inventions. Abr. spec. group 6, 55).

Weidhase, Horst: Cod fish processing machines on board fishing vessels. (Intern. fish journal 1954, no. 1, s. 7-8).

— Portugal's fish industry. (Intern. fish journal 1954, no. 1, s. 10-12).

Whiteleather, R. T.: The Norwegian frozen fillet industry. (Norw. Amer. commerce 1954, no. 2, s. 22-24).

Yamamoto, M. & M. Sonehara: An assay method for freshness of fishes by the estimation of pH value. [Jap. text, Engl. summ.] (Bull. Jap. soc. sci. fish. vol. 19, 761-765).

Årsmelding. Romsdal fiskarlag. 1952.

Bruun, Svend Foyn: Hvalfangerselskapet «Pelagos» 1928-1935. Et tilbakeblikk. Tønsberg 1953.

Contribution. University of Washington. School of fisheries no. 4. DeLacy, Allan C. & Thomas S. English: Variations in beach seine samples caused by net length and repeated hauls.

Le Danois, Ed.: Comments on the nomenclature of canned fish (Clupeoids and scombers). Leatherhead 1951.

Lücke, Fritz: Fischindustrielles Taschenbuch. 4. Aufl. Braunschweig 1954.

Rapport. Norsk institutt for tang- og tareforskning. Nr. 2.